

مروری بر تاثیر عصاره گیاهان دارویی در کنترل سلول های سرطانی

فاطمه مویدی نژاد^{۱*}، الیزا زندی^۲، مریم زراعتکار^۳، فاطمه گل اور^۴، غزاله باقری^۵

- ۱- دانشجوی کارشناسی پیوسته، میکروبیولوژی، موسسه آموزش عالی آپادانا، شیراز، فارس، ایران
- ۲- دانشجوی کارشناسی پیوسته، میکروبیولوژی، موسسه آموزش عالی آپادانا، شیراز، فارس، ایران
- ۳- دانشجوی کارشناسی پیوسته، میکروبیولوژی، موسسه آموزش عالی آپادانا، شیراز، فارس، ایران
- ۴- دانشجوی کارشناسی پیوسته، میکروبیولوژی، موسسه آموزش عالی آپادانا، شیراز، فارس، ایران
- ۵- دانشجوی کارشناسی پیوسته، میکروبیولوژی، موسسه آموزش عالی آپادانا، شیراز، فارس، ایران

*mwydynchadfatmh@gmail.com

ارسال: خرداد ماه ۱۴۰۳ پذیرش: مرداد ماه ۱۴۰۳

چکیده

امروزه با توجه به عوارض استفاده از مواد شیمیایی و پرتو درمانی استفاده از گیاهان دارویی می تواند برای درمان سرطان عوارض کمتری داشته باشد. تمامی اثرات عصاره هیدروالکلی گیاهان روی میزان بقای سلول ها با استفاده از MTT انجام شد. هدف از این مطالعه بررسی آثار احتمالی ضد سرطانی عصاره هیدروالکلی گیاهان رازیانه، آشواگاندا، رزماری، اسطوخودوس و سنبله ای کردار که با تاثیر بر تغییر بیان ژن و خواص آنتی اکسیدانی قادر به تغییرات چرخه سلولی با افزایش بیان ژن های TCI- P53- HT-29 HeG2- BIM بر رده سلولی سرطان هایی نظیر تیروئید، تخمدان، پستان، کبد و کولورکتال شده و سبب القای اثرات ضد سرطانی می شود.

واژگان کلیدی: رازیانه، آشواگاندا، سنبله ای کردار، اسطوخودوس، رزماری، چرخه سلول.

۱- مقدمه

سرطان نوعی بیماری است که در اثر تغییرات ژنتیکی غیر معمول ایجاد می شود [۱]. سرطان پستان از رایج ترین انواع سرطان و دومین عامل مرگ میر ناشی از سرطان در میان زنان به شمار می آید [۲]. سالانه بیش از یک میلیون سرطان پستان تشخیص داده می شود که بیش از ۵۰۰ هزار نفر در اثر این بیماری جان خود را از دست می دهند [۳]. در میان این روش های درمانی شیمی درمانی بیشترین کاربرد را در این زمینه دارد اما از عوارض بسیاری برخوردار است که از عوارض این روش می توان به ریزش مو، اختلالات خواب، مشکلات حافظه و تمرکز اشاره کرد [۴]. در این راستا، استفاده از گیاهان دارویی در دهه های اخیر مطرح بوده است و در دهه های اخیر از این گیاهان به عنوان فرآورده های دارویی استفاده می شود [۵]. گیاه رزماری متعلق به خانواده Labiabida است اجزا فعال از این خانواده از این گیاهان عبارتند از دی ترپن ها و تری ترپن ها که این ترکیبات اثرات آنتی اکسیدانی بالایی دارند. با توجه به خواص ضد سرطانی و آنتی اکسیدانی ترکیبات رزماری، هدف از انجام این مطالعه بررسی اثر اسانس رزماری بر بیان ژن BIM در رده سلولی MCF_7 سرطان پستان می باشد. سرطان کبد در مردان پنجمین و در زنان هفتمین سرطان شایع می باشد [۶].

طبق گزارشات مونوترین ها و مشتقات پرلین الکلها موجود در اسطوخودوس دارای ویژگی برای جایگزینی شیمی درمانی را دارند [۷-۸]. مطالعه ای در رابطه با بررسی اثر اسانس اسطوخودوس سیتوتوکسیک و اپوپتوتیک موجب مهار شدن سلولهای hela در سلولهای سرطانی فاز G1 و تایید اثر ضد توموری با مهار تکثیر سلولی و القای اپوپتوز بود [۹-۱۰]. یکی از ترکیبات آنتی اکسیدانگیاهی مربوط به مربوط به تیره نعنايان می باشد. سنبله ای کرکدار از این خانواده است که اغلب در دامنه ارتفاعات کوهستانی می روید. این گیاه دارای ساقه های کوتاه و پوشیده از کرک برگ های نسبتا ساده و باریک و گل هایی صورتی مایل به سفید دارد. در بخش های هوایی این گیاه به درمان مشکلات تنفسی، عفونی، روماتوئیدی و التهابی می پردازد. این گیاه به دلیل دارا بودن تری ترپنوئید های لاکتون استروئیدی C-۸۲ که به ویتانولید ها هم شناخته میشود در مبارزه با انواع سرطان ها بسیار موثر است [۱۱]. با توجه به خواص ضد سرطانی و آنتی اکسیدانی ترکیبات آشواگاندا هدف از انجام این مطالعه بررسی عصاره آشواگاندا بر بقا و بیان ژن P53 در رده سلولی A2780 سرطان تخمدان می باشد. ژن TC1 در ایجاد کارسینوم های مختلف و بدخیم های هماتولوژی دخالت دارد. همچنین بیان ژن TC1 منجر به بدخیمی در غده تیروئید می شود به طوری که می توان از آن به عنوان نشانگر بدخیمی استفاده کرد [۱۲]. رازیانه دارای یک ماده ضد التهاب به نام آنتول است که خواص ضد سرطانی فوق العاده ای دارد و در پیشگیری از سرطان تیروئید موثر است.

۲-۲- متدولوژی

با توجه به تحقیق ارائه شده توسط مژگان شخص نیائی و همکاران [۱۳]۱۴۰۱:

۲-۱- استخراج اسانس

برای تهیه اسانس گیاه رزماری از دستگاهی به نام کلونجر استفاده می شود ابتدا گیاه رزماری را به صورت پودر درآورده و درون بالن دستگاه ریخته و ۳/۲ بالن از اب مقطر پر شد اسانس پس از ۶ ساعت جمع آوری و در یخچال و دور از نور نگهداری شد.

۲-۲- کشت سلول

رده سلولی (MCF_7) از بانک سلولی تهیه شد. برای کشت سلولی از محیط کشت DMEM حاوی ۱۰٪ سرم (FBS) استفاده شد و سلولها در انکوباتور با دمای ۳۷° سانتی گراد و در شرایط دارای ۵٪ CO2 و رطوبت ۹۵٪ نگهداری شدند. بررسی اثر سمیت سلولی اسانس رزماری تست (MTT) ۱۰ هزار سلول MCF_7 از هر چاهک از پلیت ۹۶ خانه کشت داده شده و پس از ۲۴ ساعت و چسبیدن سلولها به کف چاهکها، در معرض غلظت های مختلفی از اسانس رزماری قرار داده شد پس از گذشت زمان پلیت ها در معرض MTT و سپس DMSO قرار داده شدند. در نهایت نتایج توسط میکروپلیت ریدر در طول موج ۵۷۰ نانو متر خوانده شد.

۲-۳- محاسبه IC50

در هر یک از زمان ها محاسبه IC50 جهت به دست آوردن درصد توان حیاتی سلولهای MCF_7 در مقابل دوزهای مشخص از اسانس گیاه رزماری انجام شد.

۲-۴- استخراج RNA

۵۰۰ هزار سلول درون هر چاهک از پلیت ۹۶ خانه کشت داده شد. پس از ۲۴ ساعت اسانس رزماری با غلظت های مختلف به چاهک اضافه شد بعد از گذشت ۲۴ ساعت RNA توسط دستورالعمل کیت خریداری شده انجام شد.

۲-۵- بررسی کیفیت RNA

برای اطمینان از کیفیت RNA استخراج شده نمونه ها روی ژل آگارز ۲ درصد مشاهده شد.

۲-۶- بررسی کمی RNA استخراج شده

توسط دستگاه نانو دراپ ارزیابی شد.

۲-۷- سنتز cDNA

ساخت cDNA از RNA استخراج شده انجام شد. پس با دستگاه PCR و بر اساس برنامه دمایی و زمانی اشاره شده در جدول ۱، cDNA سنتز شد.

جدول ۱- سیکل های سنتز cDNA

مدت زمان	مراحل	ردیف
۱۰ دقیقه	انکوبه شدن در دمای ۲۵ درجه	۱
۶۰ دقیقه	انکوبه شدن در دمای ۴۷ درجه	۲
۵ دقیقه	پایان واکنش با دمای ۸۵ درجه	۳

۲-۸- طراحی پرایمر ها

طراحی پرایمر ها مطابق جدول ۲ صورت گرفت.

جدول ۲- مشخصات آغازگرها

نام ژن	توالی	TM	طول محصول
BIM F BIM R	GGCCCTACCTCCCTACA GGGGTTTGTGTTGATTTGTCA	۶۰	۸۵
GAPDH F GAPDH R	AGCCACATCGCTCAGACAC GCCCAATACGACCAATCC	۶۰	۶۶

۲-۹- Real Time PCR

برای سنجش میزان بیان ژن BIM تحت تاثیر اسانس رزماری واکنش Real Time PCR انجام می گیرد. جهت انجام این واکنش ابتدا مخلوط واکنش برای هر نمونه تهیه شد، سپس مخلوط واکنش آماده شد بر روی یخ با حجم نهایی ۲۰ میکرولیتر طی مراحل مختلف واکنش تحت تاثیر برنامه دمایی زمانی به شرح جدول ۳ قرار گرفت. پس از پایان واکنش آنالیز منحنی ذوب صورت گرفت.

جدول ۳- برنامه زمانی دمایی واکنش Real Time PCR

مرحله	زمان	دما
Pre-denaturing (یک سیکل)	۱۵ دقیقه	۹۵ درجه
Denaturing (۴۰ سیکل)	۲۰ ثانیه	۹۵ درجه
Annealing (۴۰ سیکل)	۴۰ ثانیه	۶۰ درجه

جهت بررسی تفاوت های ایجاد شده ناشی از تاثیر اسانس به میزان بقای سلولی و بیان ژن BIM در سلول های تیمار شده با اسانس رزماری از آزمون تحلیل واریانس و Student's T-test در سطح معنی داری ۰,۰۵ استفاده شد. با توجه به تحقیق ارائه شده توسط مهتاب رضایی و همکاران [۱۴]۱۳۹۹ برای تهیه عصاره گیاهی ابتدا قسمت هوایی گیاه اسطوخودوس جدا شد. بعد از شستن و خشک شدن، آن قسمت به خوبی ساییده شد و به شکل پودر شده درآمد. به ۲۵۰ گرم از پودر ۱ لیتر اتانول ۷۰٪ اضافه شد و به مدت ۴ ساعت در دمای ۳۷ درجه سانتی گراد قرار گرفت. سپس محتوای ظرف را از فیلتر، صاف و مایع بدست آمده روی بن ماری قرار گرفت تا زمانی که اب آن به طور کامل بخار و یک ماده قیر مانند ایجاد شد. در پایان این عصاره ها را گردآوری و برای تهیه غلظتهای مورد نظر در فریزر ۲۰- درجه سانتیگراد منتقل شدند. هنگام درمان با سلولهای مذکور در غلظتهای ۱، ۱۰، ۱۰۰، ۱۰۰۰ میکروگرم در میلی لیتر از عصاره ها استفاده شد. برای تعیین غلظتهای فوق اتانول به کار برده شد. برای گروه کنترل هم حدود ۱۰۰ میکرولیتر از محیط DMEM به آن اضافه شد و مجددا در انکوباتور قرار گرفت رده سلولی مورد نظر HepG2 مربوط به سرطان کبد از مرکز تحقیقاتی انستیتو پاستور ایران تهیه شد. برای کشت این سلول ها محیط MEM سوئد در دمای ۳۷° سانتی گراد و میزان ۵٪ کربن دی اکسید مورد استفاده قرار گرفت. محیط کشت فلاسک کامال تخلیه شد. بعد از خارج کردن PBS به منظور جدا شدن سلولها از کف

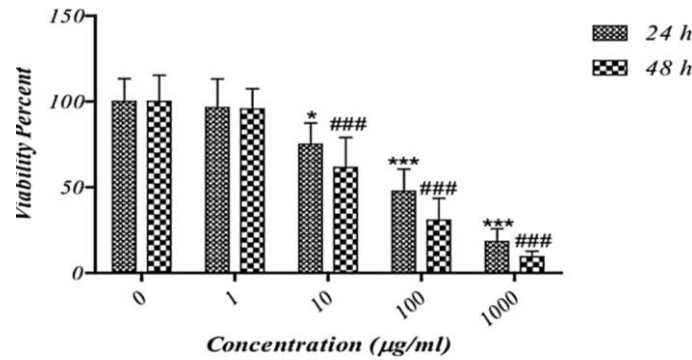
فالسک انزیم تریپسین ایالت متحده اضافه شد و در دمای 37° درجه سانتی گراد به مدت ۲ تا ۳ دقیقه انکوبه شد و محیط کشت روزانه تعویض و هر ۲۳ تا ۲۴ روز پاساژ داده شد.

به منظور سنجش سمیت سلولی نمک MTT به نمونه ها اضافه و توسط یک انزیم میتوکندریایی شکسته می شود و تولید فورمازون نامحلول می کند. به منظور بهینه سازی تعداد سلولها برای تیمار با عصاره الکلی تهیه شده توسط الم هموسایتومتر اندازه گیری شد و انجام تست MTT در دو سری پلیت ۹۶ خانه زمان ۲۴ و ۴۸ ساعت انجام شد و ده هزار سلول معادل 100 میکرولیتر در هر چاهک قرار گرفت. در ادامه ان چهار غلظت از عصاره الکلی اسطوخودوس تهیه و سلول های رده HepG2 با آنها درمان شدند که این گروه با گروه کنترل (سلول های فاقد عصاره) مقایسه شدند. میزان جذب رنگ تولیدی در طول موج 500 تا 550 نانومتر خوانده شد. بر اساس نتایج غلظتی از عصاره که اندازه نصف جذب انجام شده در کنترل منفی است به عنوان IC₅₀ در نظر گرفته شد. یعنی غلظتی که باعث ۵۰٪ جمعیت سلولی درمان شدند. به منظور بررسی تاثیر عصاره اسطوخودوس بر سیکل سلولی پس از شست و شوی، سلولها انکوباسیون و شمارش سلولی 2.5 میلی لیتر از حجم سلولی معادل (200000 سلول) و 9.5 میلی لیتر محیط کشت به هر چاهک از پلیت ۹۶ خانه ای افزوده و به مدت ۲۴ و ۴۸ ساعت انکوبه و پس از گذر زمان مذکور و انتقال محتویات پلیت به فالكون سانتریفیوژ با سرعت 1200 دور بر دقیقه و به مدت ۵ دقیقه انجام و به قسمت پالک 1 میلی لیتر PBS افزوده شد و پس از چندین مرتبه پیتاژ مجددا سانتریفیوژ با سرعت 1200 دور بر دقیقه و به مدت ۵ دقیقه انجام گرفت. سپس به رسوب حاصل 4.5 میلی لیتر اتانول 70% و 0.5 میلی لیتر PBS افزوده شد پس از چندین مرتبه پیتاژ کردن در آخر تست سیکل سلولی محلول پروپیدیوم یدید به ترکیب نهایی افزوده و جذب در طول موج 530 و 600 نانومتر توسط دستگاه فلوسایتومتر خوانده شد.

گونه های فعال اکسیژنی ملکول های کوچک ناپایدار و بسیار واکنش پذیری هستند که می توانند پروتئین، ها لیپیدها و DNA اکسید کنند و با احیای ناقص، یک الکترون اکسیژن تشکیل دهند. آماده سازی در این مرحله مربوط به سیکل سلولی بود. با پایان مدت زمان 24 و 48 ساعت به هر یک از پلیت های ۹۶، خانه دو عدد فالكون مجزا برا انتقال محتویات از فالكون ها به چاهک های مربوط به خود انتخاب شد.

در آخر 0.5 میلی لیتر DCHF به پلیت سلولی اضافه شد. به منظور اندازه گیری میزان پراکسیداسیون لیپید های، غشایی 500000 سلول شمارش و سپس سانتریفیوژ با سرعت 3000 دور بر دقیقه به مدت ۵ دقیقه انجام شد. به رسوب حاصل تری کلرواستیک اسید 10% اضافه شد. بعد سلول ها به مدت 2 دقیقه با تعداد 60 سیکل در ثانیه سونیکیت شدند و بعد از شفاف شدن محلول حاوی سلول و همگن سازی سانتریفیوژ با سرعت 1200 دور بر دقیقه به مدت 10 دقیقه انجام شد. در مرحله بعد محلول رویی 0.5 میلی لیتر تیوباریوریتیک اسید 5% اضافه شد و به مدت 30 دقیقه در بن ماری در دمای 100° سانتی گراد قرار گرفت. در آخر میزان مالونیل دی اللنید حاصل از تخریب لیپید های غشایی با اندازه گیری جذب طول موج 532 - 600 نانومتر محاسبه شد. نتایج به صورت میانگین آماری حاصل از حداقل 3 تکرار مستقل بیان شدند. تفاوت معنی داری میان گروه ها با حدود اطمینان 95% ($P < 0.05$) گزارش شد.

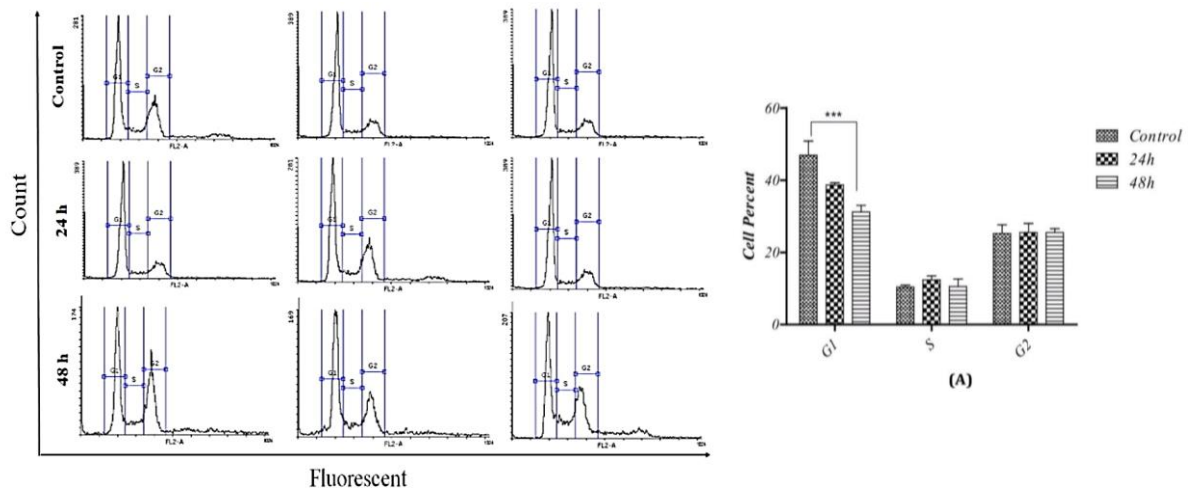
در این مطالعه از رده سلولی سرطانی کبد استفاده شد که تحت دو گروه شاهد و تیمار با عصاره تقسیم شدند طبق ساعات 24 و 48 ساعت صورت گرفت. اثر سمیت عصاره در زمان های مختلف در سلول سرطانی و سلول تحت این عصاره بررسی شد. شکل ۱ تاثیر عصاره به روش MTT بر رده سلولی سرطان کبد HepG2 را نشان میدهد. مقدار IC₅₀ حاصل از درمان با عصاره اسطوخودوس در زمان های 24 و 48 ساعت به ترتیب 80.62 و 26.57 میکروگرم بر میلی لیتر بود.

شکل ۱- نمودار دوز-پاسخ؛ نتایج حاصل از تست سمیت با استفاده از MTT در غلظت های مختلف عصاره

نتایج حاصل از تست سمیت با استفاده از MTT در غلظت های مختلف عصاره ها (اسطوخودوس ۱، ۱۰، ۱۰۰ و ۱۰۰۰ میکروگرم بر میلی لیتر و غلظت صفر به عنوان شاهد) در ۲۴ و ۴۸ ساعت؛ نتایج به صورت میانگین آماری گزارش شدند. آنالیزهای انجام شده اختلاف معناداری در فاز های G1، G2، S میان گروه شاهد و گروه تیمار ۲۴ ساعت نشان نداد. پس این عصاره در آن بازه زمانی فاقد اثر بر سیکل سلولی به معنای، افزایش کاهش و یا حتی القای آپوپتوز در هر یک از فاز های سیکل سلولی و تاثر بر سلولهای سرطانی بافت کبد HepG2 بوده است. اما تیمار ۴۸ساعته در فاز G1 چرخه سلولی اثر داشته است و موجب افزایش میزان نرخ مرگ و میر القای آپوپتوز در سلول های سرطانی شده است.

شکل ۲ نتایج حاصل از معناداری فاز های سیکل سلولی در دو گروه شاهد و تیمار را نشان می دهد. طی آنالیزهای انجام شده مقدار p-value در گروه تیمار ۲۴ و ۴۸ نسبت به گروه شاهد به صورت معنادار گزارش شد. نتایج حاصل از میزان تولید گونه های ازاد اکسیژنی در شکل ۳ مشاهده می شود. شدت تاثیر گذاری در ۲۴ ساعت دو برابر گزارش شد و میزان تولید گونه های ازاد واکنشگر افزایش یافت.

شکل ۲- نتایج حاصل از معناداری فاز های سیکل سلولی در دو گروه شاهد و تیمار

اثر عصاره اسطوخودوس روی توضیح چرخه سلولی رده سلولی HepG2؛ هیستوگرام فلوسایتومتری گروه شاهد و غلظتهای مختلف تیمار

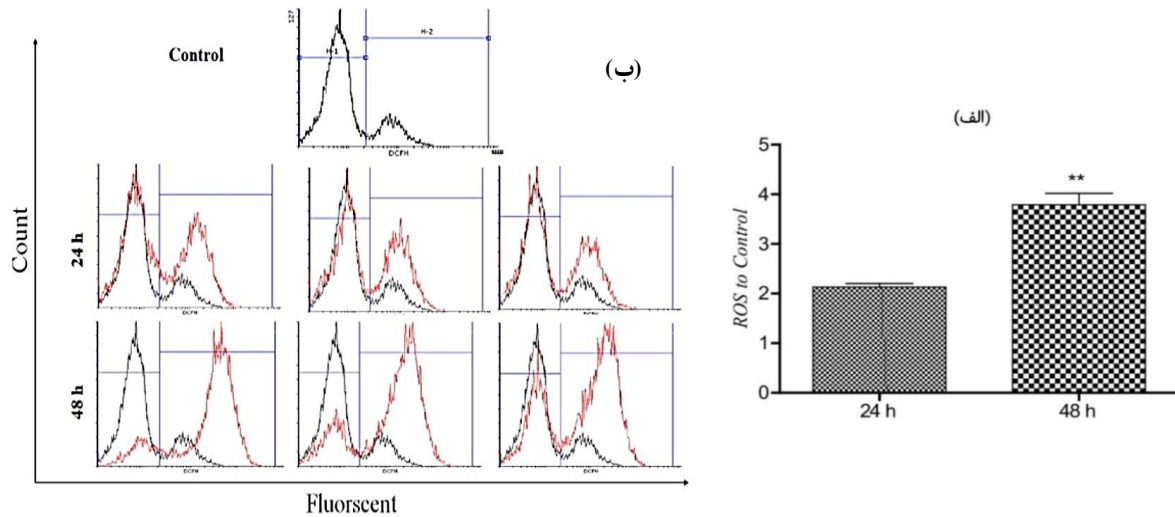
(A) مقایسه سه فاز چرخه سلولی تحت تاثیر عصاره اسطوخودوس پس از ۲۴ و ۴۸ ساعت

(B) عصاره اسطوخودوس سلول را در فاز G2 پس از ۲۴ ساعت متوقف می کند

* بیانگر معناداری در سطح $P < 0.001$ است

** نتایج به صورت میانگین آماری نشان داده شده اند

همچنین نتایج حاصل از میزان تولید گونه های ازاد اکسیژنی در شکل ۳ مشاهده می شود. شدت تاثیر گذاری در ۲۴ ساعت دو برابر گزارش شد و میزان تولید گونه های ازاد واکنشگر افزایش یافت.

شکل ۳) نتایج حاصل از میزان تولید گونه های آزاد اکسیژنی مقایسه میزان تولید گونه های آزاد واکنشگر در گروه تیمار ۴۸ و ۲۴ ساعت (الف) و گروه شاهد (ب) رده سلولی HepG2 که با دستگاه فلوسایتومتری مورد بررسی قرار گرفت
** نشان دهنده معنا داری در سطح $P < 0.001$ است
نتایج به صورت میانگین آماری گزارش شده اند

پس از آنالیزهای انجام شده حاصلخ از نتایج، اولیه اختلاف معناداری بین میزان تولید مالون دی الدهید در گروه های شاهد و تیمار ۲۴ ساعت و همچنین در مقایسه گروه شاهد و تیمار ۴۸ ساعت سلول های سرطانی بافت کبد در سطح $P < 0.05$ مشاهده شد. با توجه به تحقیق ارائه شده توسط اسماعیل پناهی کوخدان و همکاران [۱۵] ۱۳۹۸ در اینجا اندام هوایی گیاه سنبله ای کرکدار از ارتفاعات کوه و تا استخراج، پس از جمع آوری گیاهان مقدار ۱۰۰ گرم از گیاه در ۸۰۰ میلی لیتر متانول ۷۰ درصد خیسانده شد و به مدت ۴۸ ساعت در دمای اتاق قرار گرفت، عصاره آن صاف و باقی مانده بعد از ۲۴ ساعت بار دیگر با متانول عصاره گیری شد و به عصاره اولیه اضافه گردید. بعد از آن حلال در دمای ۴۰ درجه سانتی گراد به وسیله دستگاه روتاری تخییر و به سیله دستگاه فریز درایر به عصاره خشک تبدیل شد. برای تهیه عصاره آلکالوئید ۲۰۰ گرم پودر گیاه *stachys pilifera* با ۵۰۰ میلی لیتر پترولیوم اثر به مدت ۳ شبانه روز به روش خیساندن (ماسراسیون) عصاره گیری و پس از صاف کردن و تلغیظ با دستگاه روتاری به نسبت برابر متانول ۷۰ درصد سرد به عصاره اضافه در این جا دو فاز ایجاد می شود، فاز روئی عصاره روغنی (حاوی ترکیبات غیرقطبی) و نازوپرین شامل سایر ترکیبات گیاه می باشد در مرحله بعد به نسبت برابر اسید کلریدریک ۲۰ درصد به محلول متانول قبلی اضافه گردید تا سایر ترکیبات رسوب کنند. پس از صاف کردن این محلول به محلول حاصل مقداری آمونیاک اضافه شد در اینجا مجدداً دو فاز ایجاد که فاز زیرین حاوی آلکالوئیدهای گیاه می باشد. به مح صول کلروفرم اضافه شد تا آلکالوئیدها وارد فاز کلروفرم می شود و سپس این محلول را با کاغذ صافی صاف و در آنکوباتور ۳۷. درجه خشک شد [۱۶] رده سلولی HT-29 مربوط به سرطان کلورکتال با منشاء انسانی از انستیتو پاستور ایرانی به صورت ویال خریداری و با محیط کشت MI-1640 سرم جنین گاوی ۱۰ درصد، پنی سیلین به میزان ۱۰۰ یونیت بر میلی مول در دمای ۳۷ درجه سانتی گراد و فشار ۵ درصد CO_2 کشت داده شده برای تعیین اثرات بهینه عصاره از دوزهای مفید دارویی غلظت نزدیک به IC_{50} در این تحقیق در نظر گرفته شد. همچنین سلول های تیمار شده به عنوان سلول های گروه کنترل و سیس پالتین به عنوان کنترل ثبت استفاده گردید. در اینجا برای افزایش بازده کار آزمایش ها به صورت تریپلیکیت انجام گرفت [۱۷-۱۸] (۱-۱۴۰۰ میکروگرم بر میلی لیتر) در نمودار ۱ نشان داده شده است. با توجه به تحقیق ارائه شده توسط سیده مهیا مدرسی و همکاران [۱۹]:

۲-۱۰- عصاره گیری با روش خیساندن

ابتدا پودر ریشه آشواگاندا با حلال هیدرو الکلی (با نسبت ۵۰/۵۰ شامل ۵۰ درصد اتانول ۹۶ درصد و ۵۰ درصد آب مقطر استریل) مخلوط شده و در دستگاه شیکر انکوباتور برای مدت ۴۸ ساعت در دمای ۳۷ درجه سانتی گراد قرار داده سپس عصاره حاصله فیلتر شده و درون انکوباتور ۳۷ درجه گراد قرار داده شده تا عصاره صمغ مانندی به دست آید. بعد از دو روز عصاره خشک جمع اوری و در یخچال نگه داری شد. تست های کیفی تشخیص حضور ترکیبات فیتو شیمیایی در عصاره گیاهی عدم وجود ترکیباتی شامل فالونوئید، ترپنوئید، آلکالوئید، تانن، استروئید، ساپونین، استرول، گلیکوزید، پروتئین و ویتامین C در عصاره بررسی شد.

۲-۱۱- کشت سلول

رده سلولی سرطان تخمدان انسان رده (A2780) خریداری شد. برای کشت سلول از محیط کشت RPMI حاوی ده درصد سرم جنین گاوی (PBS) استفاده شد و سلول های رده انکوباتور با دمای ۳۷ درجه سانتی گراد و ۵ درصد کربن دی اکسید و رطوبت ۹۵ درصد نگه داری شدند.

۲-۱۲- بررسی اثر سمیت سلولی عصاره آشواگاندا تست (MTT)

تعداد ۱۰ هزار سلول A2780 در هر چاهک از پلیت ۹۶ خانه کشت داده شد. پس از ۲۴ ساعت زمان محیط کشت رویی تخلیه و ۲۰۰ میکرو لیتر از عصاره با غلظت های ۶۲/۵، ۱۲۵، ۲۵۰، ۵۰۰، ۷۵۰ میکرو گرم بر میلی لیتر به هر چاهک اضافه و این تست برای بازه زمانی ۲۴، ۴۸، ۷۲ ساعت انجام شد. بعد از هر بازه سلول ها در معرض MTT و سپس DMSO قرار گرفتند. جذب نوری در طول موج ۵۷۰ نانو متر با دستگاه الیزامدل ELx800 بررسی شد.

۲-۱۳- فرمول بقای سلولی

۱۰۰* جذب متوسط نمونه های کنترل / جذب متوسط نمونه های تیمار شده = درصد بقای سلولی

۲-۱۴- محاسبه IC50

میزان غلظت IC50 جهت به دست آوردن درصد توان حیاتی سلول های A2780 و قابل دوزهای مختلف تیمار با استفاده از نرم افزار prism محاسبه شد.

۲-۱۵- بررسی بیان ژن P53 500

هزار سلول درون هر چاهک از پلیت ۶ خانه کاشته بعد از ۲۴ ساعت غلظت های ۲۵۰ و ۵۰۰ میکرو گرم بر میلی لیتر از عصاره به هر چاهک اضافه شد. طبق برنامه دمایی جدول ۴ با استفاده از دستگاه PCR سنتز c DNA انجام شد. جهت تکثیر قطعه ژنی یک جفت آغازگر اختصاصی برای ژن های P53 و GAPDH طراحی شد. توالی آغازگرها مطابق جدول ۵ است. طبق برنامه دمایی جدول ۶ واکنش در دستگاه ریل تایم انجام شد. پس از پایان واکنش به منظور تایید اختصاصی بودن و عدم حضور محصولات غیر اختصاصی آنالیز منحنی ذوب صورت گرفت.

جدول ۴ - سیکل ها دمایی سنتز c DNA

زمان	دما
۱۰ دقیقه	۲۵ درجه سانتی گراد
۶۰ دقیقه	۴۷ درجه سانتی گراد
۵ دقیقه	۸۵ درجه سانتی گراد
۲ دقیقه	۴ درجه سانتی گراد

جدول ۵- مشخصات آغازگرها

نام ژن	توالی	TM
P53 F P53 R	TGCAGCTGTGGGTTGATTCC AAACACGCACCTCAAAGCTGTTC	59
GAPDH F GAPDH R	AGCCACATCGCTCAGACAC GCCCAATACGACCAAATCC	60

جدول ۶- برنامه زمانی و دمایی واکنش Real Time PCR

مرحله	دما	زمان	تعداد سیکل
Pre- denaturing	۹۴ درجه سانتی گراد	۱۰ دقیقه	۱
Denaturing	۹۵ درجه سانتی گراد	۱۵ دقیقه	۳۵
Annealing	۵۷ درجه سانتی گراد	۳۰ دقیقه	۳۵
Extension	۷۲ درجه سانتی گراد	۳۰ دقیقه	۳۵
Final extension	۷۲ درجه سانتی گراد	۵ دقیقه	۱

۲-۱۶- آنالیز آماری

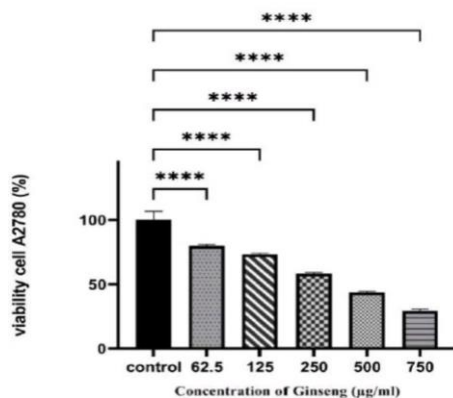
جهت بررسی تفاوت های ایجاد شده ناشی از عصاره آشواگاندا بر میزان بقای سلول های تخمدان و بیان ژن P53 در سلول های تیمار شده با عصاره از آزمون تحلیل واریانس ANOVA و T-test استفاده شده است.

۲-۱۷- نتایج

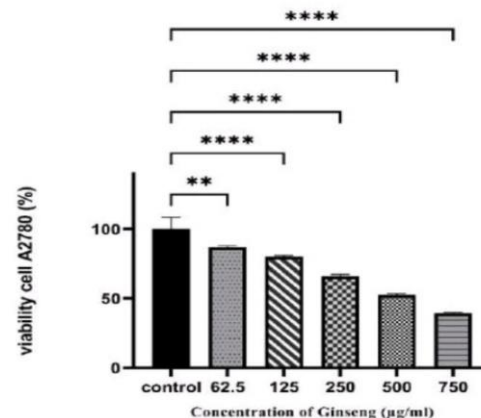
آزمون های فیتوشیمیایی انجام شده بیانگر وجود ترکیبات متفاوتی مانند: الکلوئیدها تری ترپنوئیدها، ویتامین C پروتئینها، گلیکوزیدها استرول ها، ساپونینها، فالونوئید تانن ها و استروئیدها در عصاره ریشه آشواگاندا همگی نتیجه مثبت داشته اند.

۲-۱۸- بررسی اثر عصاره آشواگاندا بر رشد سلولی A2780

با استفاده از آزمون MTT اثر عصاره بر بقای رده سلولی بررسی شد. بدین ترتیب، تاثیر عصاره بر درصد بقای سلولی در سه زمان ۲۴ ساعت (شکل ۴)، ۴۸ ساعت (شکل ۵)، ۷۲ ساعت (شکل ۶) به دست آمد نتایج نشان میدهد که درصد بقای سلولی در مقایسه با گروه کنترل منفی در غلظت های ۶۲، ۲۵۰، ۵۰۰، ۱۲۵/۷۵۰، ۵ میکرو گرم بر میلی لیتر کاهش دارد کم ترین میزان بقای سلولی ۳/۱۲ درصد پس از ۲۷ ساعت در غلظت ۰۵۷ میکروگرم بر میلی لیتر بود. IC50 عصاره پس از تاثیر بر سلولهای A2780 در زمانهای ۲۴ و ۴۸ و ۷۲ به ترتیب ۵۱۲/۶ و ۳۳۹ و ۲۲۶/۴ را نشان می دهد.

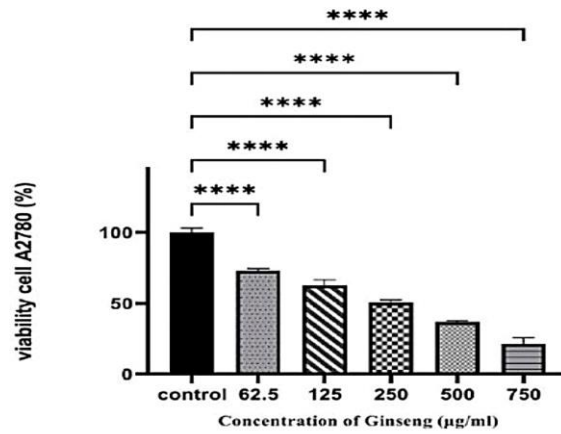

شکل ۵- تاثیر عصاره آشواگاندا بر درصد بقای سلولی در زمان ۴۸ ساعت

شکل ۴- تاثیر عصاره آشواگاندا بر درصد بقای سلولی بر زمان ۲۴ ساعت

* ($p < 0.05$) اختلاف معنادار با گروه کنترل را نشان می دهد.

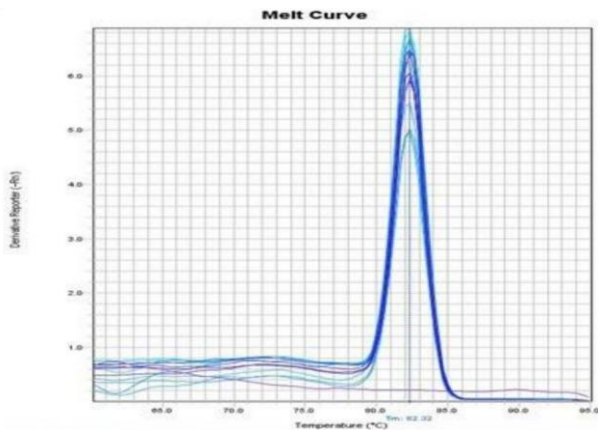
شکل ۶- تاثیر عصاره آشاواگاندا بر درصد بقای سلولی در زمان ۷۲ ساعت
* (P > 0,05) اختلاف معنادار با گروه کنترل را نشان می دهد

۱۹-۲- نتایج استخراج RNA و بیان ژن P53 تحت تاثیر عصاره آشاواگاندا

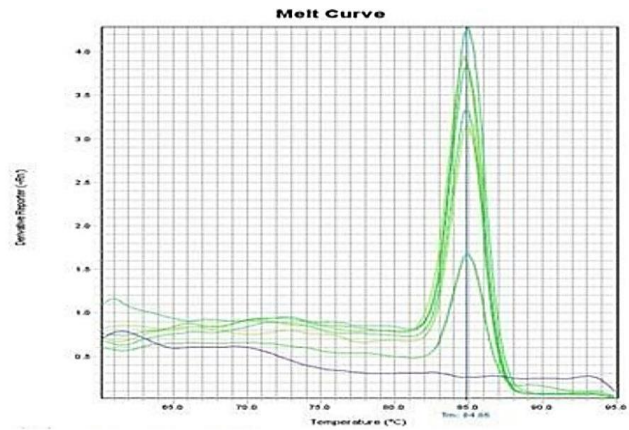
به منظور تعیین غلظت و خلوص RNA استخراج شده با دستگاه نانو دراپ جذب RNA گرفته شد طبق جدول ۷ نمونه های mRNA استخراج شده از غلظت خوب برخوردار بودند شکلهای ۸ و ۷ منحنی ذوب هر یک از ژنها را نشان می دهد که نمایان گر دمای یک محصول PCR است. با آنالیز متحتی ذوب می توان وجود باندهای غیراختصاصی و پرایمر دایمر را تشخیص داد که در این مطالعه با استناد به منحنی های ذوب به دست آمده محصولات کاملا اختصاصی و فاقد پرایمر دایمر می باشند و همچنین بیان ژن PS3 با افزایش غلظت عصاره نسبت به گروه کنترل به طور معناداری افزایش یافته است (P ≥ 0,05).

جدول ۶- نتایج غلظت RNA استخراجی از سلول A2780

کنترل	24H	48H
	۱۳۹,۵	۵۱۰,۷۸
سلول های A2780 تیمار شده با عصاره آشاواگاندا غلظت 250mg/ml	۵۱۱,۲	۶۹۰,۳۲
سلول های A2780 تیمار شده با عصاره آشاواگاندا غلظت 500mg/ml	۲۸۱,۰۶	۲۹۱,۲۵

شکل ۸- منحنی ذوب ژن GAPDH در سلولهای تیمار شده با عصاره آشاواگاندا

شکل ۷- منحنی ذوب ژن P53 در سلول های تیمار شده با عصاره آشاواگاندا

با توجه به تحقیق ارائه شده توسط خدیجه شاهرخ آبادی و همکاران [۲۰] مقدار ۳۰ گرم از دانه رازیانه توسط آسیاب برقی (مدل نیما-ایران) آسیاب گردید پودر تهیه شده به منظور عصاره گیری همراه با ۳۰۰ سی سی محلول آب و الکل در داخل کاغذ مخصوص در دستگاه سوکسکله قرار داده شد. عصاره گیری به مدت ۲۴ ساعت انجام گردید و سپس با حذف حلال عصاره خشک شده به دست آمد بازده عصاره محاسبه گردید و سپس در مراحل مختلف آزمایش از غلظت های مختلف عصاره جهت تیمار استفاده شد [۲۱] سپس سلولهای BCPAP و L929 تهیه شده از انیستیتوپاستوردر محیط کشت RPMI1640 حاوی ۱۰ درصد سرم جنین گاوی و ۱ درصد پنسیلین- استرپتومایسین در انکوباتور CO₂ با دمای ۳۷ درجه و رطوبت ۹۵ درصد رشد داده شدند. همچنین برای انجام آزمایش MTT و سنجش، سیتوتوکسیسیته با استفاده از رنگ (MTT (dimethyl thiazol tetrazolium bromide، در سه پلیت ۹۶ خانه ای، سلولهای BCPAP و L929 به صورت سه تایی کشت داده شدند. ۲۴ ساعت پس از کشت غلظتهای ۱۰، ۲۰، ۵۰، ۱۰۰، ۲۰۰، ۴۰۰ و ۸۰۰ میکروگرم بر میلی لیتر به چاهک های سه تایی افزوده شد. یک ردیف سه تایی نیز به عنوان شاهد یا کنترل برای غلظت صفر در نظر گرفته شد. سپس بعد از ۲۴، ۴۸ و ۷۲ ساعت از انجام تیمار پلیتها با ۲۰ میکرولیتر رنگ MTT تیمار گردید [۲۱-۲۲].

۲-۲- رازیانه

در نمونه های این گروه به تعداد ۱۸ سر عالوه بر القاء تومور پس از توموری شدن در روزهای ۱ و ۷ عصاره تام رازیانه با دوز ۷۵ میلیگرم بر کیلوگرم بر حسب وزن بدن موش به صورت زیر پوستی تزریق شد. سپس نمونه برداری در روزهای ۱۴، ۲۱ و ۲۸ صورت گرفت. از تمامی گروههای مورد مطالعه نمونه برداری از تیروئید صورت گرفت. از بافت های تهیه شده صورت گرفت. با استفاده از کیت استخراج RNA جهت بررسی کیفیت و کمیت RNA استخراج شده به ترتیب از ژل آگارز درصد استفاده شد. سپس برای تمام نمونه ها سنتز cDNA با استفاده از کیت پارس توس انجام شد [۲۳]. جهت انجام واکنش Real time- PCR ابتدا پرایمرهای ژن TC1 و GAPDH با استفاده از نرم افزار oligo نسخه ۷ و اطلاعات ژن در Gene Bank طراحی گردید. سپس جهت اطمینان پرایمرها در NCBI، Blast گردیده است. آنگاه پرایمرها به شرکت ژنفاوران سفارش داده شد. واکنش Real time- PCR توسط دستگاه -EpatchTE آمریکا طبق برنامه زمانی انجام گردید. نتایج با کمک نرم افزار آماری تجزیه و تحلیل گردید و از روشهای آماری تکمیلی مثل آزمونهای t و ANOVA استفاده شد. همچنین $p > 0.05$ به عنوان سطح معنی داری در نظر گرفت.

۳- نتایج

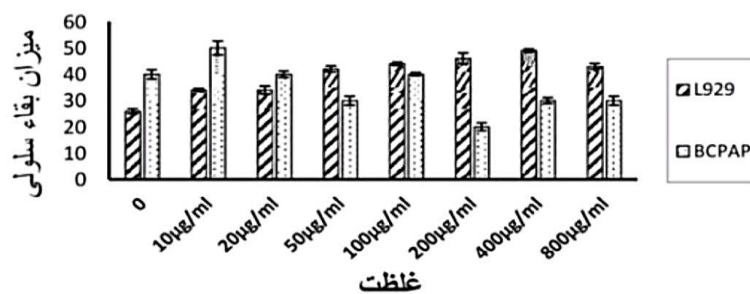
همانگونه که در بخش قبل اشاره گردید این مطالعه با هدف بررسی تغییرات بیان ژن TC1 در تومور تیروئید انجام گردید. عصاره گیری از رازیانه به روش سوکسله انجام شد. نتایج نشان داد که بازده عصاره تهیه شده ۸/۱۳ گرم بود. نتایج مرفولوژی و تکثیر سلولی در شکل ۹ آمده است. همانگونه که در شکل ۴ دیده می شود عصاره رازیانه در روز اول و دوم و در غلظت های ۱۰۰ و ۲۰۰ میکروگرم بر میلی لیتر منجر به توقف رشد و مرگ سلولها گردیده است. به این ترتیب را افزایش غلظت عصاره رازیانه و افزایش زمان، تیمار مرگ سلولها نیز افزایش یافته است. مرگ سلولها به صورت دانه دانه یا دسته جمعی با توجه به شکل سلولی، ایجاد غشاءهای چروکیده دانه دار شدن هسته و سیتوپلاسم و مرفولوژی به هم ریخته نسبت به گروه کنترل ارزیابی گردید. الزام به ذکر است مطالعات با سه بار تکرار و عکسبرداری هر روز در ساعت مشخص و از مناطق نشانه گذاری شده در فالسک های کشت صورت گرفته است. همزمان تست MTT بر روی سلولها در زمانهای ۲۴، ۴۸ و ۷۲ ساعت انجام گردید.

۹۴۰ تغییر بیان ژن TC1 تحت تأثیر عصاره هیدروالکلی گیاه رازیانه در سرطان تیروئید ...

روز	روز اول	روز دوم	روز سوم	روز چهارم
دوز صفر				
۱۰ میکروگرم بر میلی لیتر				
۵۰ میکروگرم بر میلی لیتر				
۱۰۰ میکروگرم بر میلی لیتر				
۲۰۰ میکروگرم بر میلی لیتر				

شکل ۹- سلولهای BCPAP تیمار شده با عصاره رازیانه با غلظت ۱۰، ۵۰، ۱۰۰، ۲۰۰ میکروگرم بر میلی مترو مطالعه آن ها در روز های اول و دوم و سوم و چهارم بعد از تیمار تفاوت تکثیر میان نمونه کنترل نسبت به تیمار های مختلف مشاهده می گردد کاهش تعداد سلولها و مرفو لوژی تغییر یافته به خصوص در تیمارهای ۱۰۰ و ۲۰۰ مشاهده می شود.

نتایج MTT بر روی ردههای سلولی پس از ۴۸ ساعت در شکل ۱۰ آمده است. همانطور که در شکل مشاهده می شود رده سلولی L929 به عنوان رده نرمال سلولی نه تنها در برابر غلظتهای مختلف عصاره، کاهش میزان بقاء نداشته بلکه نمونه تیمار شده نسبت به نمونه کنترل رشد بیشتری نیز شته است که بیشترین رشد مربوط به غلظت ۴۰۰ میکروگرم بر میلی لیتر بوده است و این افزایش رشد معنیدار ($P > 0.05$) است. در صورتی که رده سلولی BCPAP در اثر تیمار با عصاره کاهش تکثیر و کاهش بقای سلولی نشان داده است که این کاهش نسبت به کنترل معنی دار است ($P > 0.05$) کمترین بقاء سلولهای BCPAP در غلظت ۲۰۰ میکروگرم بر میلی لیتر بوده است. الزام به ذکر است نتایج ۲۴ ساعت مربوط به تست MTT به دلیل معنی دار نبودن تغییرات آن گزارش نشده است.

شکل ۱۰- بررسی میزان سمیت عصاره رازیانه بر روی رده ی سلولی L929 و BCPAP پس از ۴۸ ساعت مقایسه میزان بقا در نمونه های کنترل نسبت به تیمار، کاهش میزان بقا در غلظت های ۲۰۰ به بعد معنی دار است

هدف مهم دیگر این تحقیق بررسی میزان تغییرات بیان ژن TC1، به عنوان یکی از چندین ژن تغییر دهندهم سیرسیگنالینگ سلولهای سرطانی بود. بنابراین در میان نمونه های توموری روزهای ۱۴، ۲۱ و ۲۸ بیشترین بیان ژن مربوط به روز ۲۸ است. افزایش معنی دار بیان ژن TC1، ۲۸ روز پس از القاء تومور نشان دهنده ارتباط ژن TC1 با مراحل سرطانی شدن تیروئید است. همچنین در میان نمونه

های تیمار شده با عصاره رازیانه، کاهش بیان ژن در روز ۲۸ نشان دهنده عملکرد مطلوب عصاره در جلوگیری از بیان ژن TC1 است الزام به ذکر است معنی داری در سطح $p > 0.05$ با استفاده از خروجی دستگاه RealTime محاسبه شده است. توموری ۱۴ روزه نمونه تیمار با عصاره رازیانه پس از ۱۴ روز نمونه تو موری ۲۱ روزه نمونه تیمار با عصاره پس از ۲۱ روز نمونه توموری ۲۸ روزه و نمونه تیمار با عصاره پس از ۲۸ روز حداکثر افزایش بیان ژن در T28 و حداقل کاهش بیان ژن در T14 دیده شده است

هدف مهم دیگر این تحقیق بررسی میزان تغییرات بیان ژن TC1، به عنوان یکی از چندین ژن تغییر دهنده مسیر سیگنالینگ سلول های سرطانی بوده بنابراین با توجه به شکل ۳، در میان نمونه های توموریزه های ۱۴، ۲۱ و ۲۸ بیشترین بیان ژن مربوط به روز ۲۸ است. افزایش معنی دار بیان ژن TC1، ۲۸ روز پس از القاء تومور نشان دهنده ارتباط ژن TC1 با مراحل سرطانی شدن تیرئید است. همچنین در میان نمونه های تیمار شده با عصاره رازیانه، کاهش بیان ژن در روز ۲۸ نشان دهنده عملکرد مطلوب عصاره در جلوگیری از بیان ژن TC1 است. الزام به ذکر است معنی داری در سطح $p > 0.05$ با استفاده از خروجی دستگاه RealTime محاسبه شده است.

۴- بحث

تحقیق انجام شده توسط مژگان شیخ نیایی و همکاران در سال ۱۴۰۱ [۱۳]:

آپوپتوز یک فرایند سلولی منظم و مرتب است که در شرایط فیزیولوژیک اتفاق می افتد شناخت مکانیزم پایه آپوپتوز مهم است زیرا نقش مهمی در پاتوژنز در بسیاری از بیماریها دارد سرطان در میان زنان ایرانی است طبق آمار جدید در ایران سالانه سرطان پستان تشخیص داده می شود و ۱۰۶۳ مورد مرگ و میر ناشی از آن است [۲۴ و ۲۵] سانس رزماری خواص اتی اکسیدانی دارد که این خاصیت به علت وجود ترکیباتی همچون ترکیبات فنولی، رزمارینیک اسید، کافئیک اسید کارنوسول و فلاونوئیدها است که در درمان سرطان مورد استفاده قرار میگیرد [۲۵] در مطالعه حاضر جهت ارزیابی سمیت اسانس رزماری از ازمون MTT که یک از موم استاندارد برای ارزیابی میزان بقای سلول می باشد استفاده شد. مطالعه حاضر جهت ارزیابی سمیت اسانس رزماری از ازمون MTT که یک از موم استاندارد برای ارزیابی میزان بقای سلول می باشد استفاده شد. نتایج حاصل از این پژوهش به طور کلی اثرات مهاری اسانس رزماری را بر رده سلولی سرطان پستان نشان داد یافته های تحقیقاتی گذشته حاکی از این است که اسانس رزماری گسترش برخی سلولهای توموری را مهار میکند خواص ضد سرطانی رزماری از طریق تغییرات ملکولی در فرایند چند مرحله ای توسعه سرطان که وابسته به دوز است نه بافت یا گونه خاص کشف شده است که رزماری قادر به سرکوب کردن تومور در چندین اندام از جمله کولون، کبد، پستان، معده و... است. نتایج این مطالعات نشان داده است که ترکیبات گیاه رزماری اهداف مختلف مولکولی را تحت تاثیر قرار داده و اجزای فعال آن شاخصهای مفید موفقیت در آزمایشات پیشگیری شیمیایی سرطان می باشد [۲۶].

با توجه تحقیق انجام شده توسط مهتاب رضایی و همکاران در سال ۱۳۹۹ [۱۴] توجه به هزینه های زیاد مواد شیمیایی برای درمان سرطان که نتیجه قابل قبولی حاصل نشد از محصولات طبیعی مورد توجه قرار گرفته است [۶] که تقریباً ۹۰ مورد از ۱۲۱ دارو درمان سرطان منشا گیاهی دارند که این عصاره گیاهی دارویی خاصیت اتی اکسیدانی دارد که باعث تحریک آپوپتوز رده های مختلف سلولهای سرطانی می شود [۲۷]. غربالگری فتوشیمیایی گیاه اسطوخودوس حاکی از وجود مولکولهای زیستی فعال بوده است؛ الکل پرلیل و فلاونوئید موجود در اسطوخودوس از جمله ترکیبات مهم در شیمی درمانی به شمار می روند [۲۹-۲۷] در میان ترکیبات موثر اسطوخودوس اسانس های لینالول و لینالیا استات همچنین پرلیل الکلهای آن بیشتر مورد توجه قرار گرفته است. نتایج حاصل از اثر سمیت عصاره موجب مهار چرخه سلولی سلول های سرطانی بافت کبد در فاز G1 در گروه تیمار ۴۸ ساعت می شود نتایج فلوسایتومتری بیانگر افزایش تولید گونه های آزاد اکسیژنی در گروه تیمار ۲۴ و ۴۸ ساعت سلولهای سرطانی لاین کبدی HepG2 در مواجهه با عصاره بود و شدت تولید ROS در تیمار ۴۸ ساعت نسبت به تیمار ۲۴ ساعت روند صعودی تولید گونه های از اکسیژنی را گزارش کرد. بررسی میزان پراکسیداسیون لیپیدهای غشایی در این مطالعه بیانگر افزایش پراکسیداسیون لیپیدی در تیمار ۲۴ و ۴۸

ساعت سلولهای سرطانی HepG2 در مقایسه با گروه شاهد و افزایش میزان مالون دیآلدئید بود. در حقیقت می توان گفت افزایش محتوای MDA به عنوان بیومارکری برای تعیین میزان آسیب غشایی است [۳۰].

باتوجه به تحقیق انجام شده توسط اسماعیل پناهی کوخندان و همکاران در سال ۱۳۹۸ [۱۵] سرطان کلورکتال سومین سرطان بدخیم در دنیا بوده و شیوع آن در اکثر کشورهای دنیا از جمله ایران رو به افزایش می باشد. عوامل محیطی اثرگذار می توان به آلودگی هوا، استرس، الگوی زندگی و رژیم غذایی افراد اشاره کرد. یکی از راه های پیشگیری و کاهش ابتلا به سرطان استفاده از مواد غذایی حاوی آنتی اکسیدان می باشد. [۳۱] از طرفی با وجود راه های درمانی مانند جراحی، شیمی درمانی، رادیوتراپی همچنان مرگ و میر در زمینه سرطانی طی سال های اخیر افزایش داشته. از جمله این مکمل های غذایی می توان به عصاره گیاه سنبله ای کرکدار اشاره داشت که در این تحقیق کارآیی آن را بر روی سرطان کولورکتال HT-29 بررسی کرده و می کنیم [۳۲]. داروهای گیاهی در کنار ارزان بودن و قابلیت دسترسی آسان عوارض جانبی بسیار کمی دارند. بسیاری از داروها از جمله آسپرین، دیگوسین و مورفین در گذشته منشاء گیاهی داشتند [۳۳].

باتوجه به تحقیق انجام شده توسط سیده مهیا مدرسی و همکاران در سال ۱۴۰۲ [۱۹] بررسی آن ها نشان می دهد که *Withania Somnifera* یکی از پرمصرف ترین گیاهان در میان بیماران سرطانی می باشد. روش های مولکولی که برای عصاره های گیاهی و ترکیبات جدا شده از شرق بررسی شده است شامل توقف چرخه سلولی و القای آپوپتوزیس با مشارکت عاملان اصلی در این فرآیندها مانند پروتئین P53 و غیره است. P53 یکی از ژن های بسیار مهم در تنظیم فرایند آپوپتوزیس است. از آن جا که میزان و فعالیت P53 یک عامل تعیین کننده در حساسیت به داروهای نظیر سیس پلاتین در سلول های سرطانی از جمله سرطان تخمدان است، کاهش فعالیت و مقدار P53 می تواند در مقاومت به شیمی درمانی نقش داشته باشد. *W. Somnifera* پتانسیل چند مدلی را برای الف) ارتقا مرگ سلولی، بداخلدر سیگنالینگ سلول سرطانی) و ج) مهار پیشرفت متاستاتیک فراهم می کند. عصاره *W. Somnifer* باعث بهبود فعالیت دارویی پاکلیتاکسل در شیمی درمانی در مدل حیوانی شده است. طی یک مطالعه Halder و همکاران [۳۴] برای اولین بار اثر سایتوتوکسیک عصاره ریشه گیاه آشواگاندا را بر سلول های ملانوما بدخیم انسانی رده سلولی (A375) بررسی کردند. در این تحقیق برای بررسی تاثیر و تعیین سمیت عصاره الکلی آشواگاندا بر سلول های سرطانی تخمدان در محیط کشت از آزمون MTT که یک آزمون استاندارد برای ارزیابی میزان بقاء سلول به شمار می رود؛ استفاده شد. نتایج حاصل از این پژوهش به طور کلی، اثرات مهارى عصاره آشواگاندا را بر رده سلولی سرطان تخمدان از نظر وابسته به دوز و زمان نشان داد.

باتوجه به تحقیق انجام شده توسط خدیجه شاهرخ آبادی و همکاران در سال ۱۳۹۸ [۲۰] یکی از مهمترین علل سرطان تیروئید جهش و تغییر میزان بیان در ژنهاست. ژن TC1 ژنی در مهره داران است که در کارسینوم های مختلف و بدخیم های هماتولوژی دخالت دارد. این ژن منجر به بدخیمی در تیروئید نیز می شود [۳۵] تحقیقات علمی موجود در مورد رازیانه نشان می دهد که رازیانه خواص دارویی مهمی دارد. به ویژه اینکه در درمان تشنج، التهاب، سرطان، یبوست، مشکلات کبدی، زخم دهان و معده استفاده می شود [۳۶]. همانطور که گفته شد در روز چهاردهم بعد از القاء و تیمار، افزایش بیان مشاهده شد که این امر احتمالاً نشان دهنده آن است که عصاره رازیانه تا روز چهاردهم اثر تحریک کننده بر بیان ژن داشته است. اما نتایج روز ۲۱ و ۲۸ تاثیر عصاره رازیانه نشان دهنده اثر مطلوب عصاره بر کاهش بیان ژن TC1 است. این نتایج می تواند به این دلیل باشد که مطابق با مطالعات انجام شد آنتی اکسیدان های قوی موجود در خم رازیانه نه تنها برای پیشگیری از ابتلا به سرطان مؤثر است بلکه برای حفظ سلامت تمام اعضای بدن نیز مفیدند [۳۶]. همچنین از گذشته های دور تاکنون دانش استفاده از گیاهان دارویی، بدلیل متابولیت های ثانویه و مواد زیستی، آن را به سمت استفاده از طب گیاهی سوق داده است [۳۷]. در این تحقیق به نظر می رسد رشد رده سلولی L929 به دلیل خاصیت ضد میکروبی و حفاظت سلولی رازیانه باشد. همچنین نتایجی که از تیمار رده سلولی BCPAP با عصاره رازیانه بدست آمد خاصیت ضد سرطانی رازیانه را تأیید می کند. از نتایج مطالعات گذشته و نتایج این تحقیق می توان برداشت نمود که احتمالاً ژن TC1 در مراحل اولیه سرطان توسط ژنهای مسیر wnt/B- catenin سرکوب می شود ولی در مراحل پیشرفته تر سرطان که می تواند مرحله متاستاز و تهاجمی شدن تومور باشد، افزایش می یابد. بنابراین شاید بتوان از ژن TC1 به تنهایی یا به صورت ترکیب با سایر ژنها، به

عنوان مارکری برای تمایز بین نمونه های بدخیم و خوش خیم استفاده کرد و یا حتی شاید بتوان بیان بسیاربالای این ژن را نشانه تهاجمی شدن سرطان در نظر گرفت. بنابراین پیشنهاد می گردد که از این تغییرات به عنوان مارکر بدخیمی همراه با سایر ژنها، که جهش آنها در سرطان تیروئید اثبات شده است استفاده گردد.

۵- نتیجه گیری

پس طبق تحقیقات انجام شده پی بردیم نتایج نشان می دهند که اسانس رزماری باعث افزایش بیان ژن Bim شده است نتایج تحقیقات صورت گرفته بر تاثیر اسانس های گیاهان مختلف بر بیان ژنهای اپوپتوتیک در انواع از سرطان ها را نشان می دهد که ترکیبات گیاهی که قادر به القای تغییر در میزان بیان این ژن ها می باشند. از سوی دیگر در سلولهای سرطانی بافت کبد نمونه موش صحرایی در تیمار با عصاره اسطوخودوس میزان مالون دی آلدهید افزایش یافت [۳۸]. تیمار سلولهای HT2 با عصاره متانولی و فرکشنهای آلکالوئیدی و تریپتوئیدی مهار رشد این سلولها شده و اثرات سایتوتوکسیک القا شده این عصاره ها با غلظت ارتباط مستقیم دارد به طوری که قابلیت زیست پذیری سلولها با افزایش غلظت کاهش می یابد. تیمار با عصاره آشواگاندا با توجه به ویژگی آنتی اکسیدانیش خاصیت کشندگی بر روی سلولهای رده A2780 و اثر بر کاهش بقای این سلولهای سرطانی را تایید کرد. عصاره تام رازیانه بر روی رده سلولی نرمال اثر مثبت داشته است که هم سو با مطالعات گذشته بوده و تأییدی بر خاصیت محافظت سلولی و ایمن بودن رازیانه و اینکه فاقد عوارض جانبی است، می باشد.

۶- مراجع

1. Reya T, Morrison SJ, Clarke MF, Weissman IL. StemCells, Cancer, and Cancer Stem Cells. Nature 2001;414(6859): 105-11.
2. Wu Q, Wang C, Lu Z, Guo L, Ge Q. Analysis of Serum Genome-Wide Micromnas for Breast Cancer Detection. Clinica Chimica Acta 2012; 413(13-14): 1058-65.
3. Anderson WF, Chu KC, Chatterjee N, Brawley O, Brinton LA. Tumor Variants by Hormone Receptor Expression in White Patients With Node-Negative Breast Cancer from the Surveillance, Epidemiology, and End Results Database. J Clinical Oncology 2001; 19(1): 18-27.
4. Nooshinfar E, Bashash D, Mohamadi G, Taghavi A, Shahani M, Hoseini L, Akbari ME. Melatonin and Its Importance in Breast Cancer Prevention and Treatment (A Purposed Review Article). The Iranian Journal of Obstetrics, Gynecology and Infertility 2014; 17(118): 10-21.
5. Ernst E. Heavy Metals in Traditional Indian Remedies. Eur J Clin Pharmacol 2002; 57(12): 891-6.
6. Ferlay J, Shin HR, Bray F, Forman D, Mathers C, Parkin DM. Estimates of worldwide burden of cancer in Cancer. J Int 2008. GLOBOCAN 2008:2010;127(12):2893-917
7. Dalilan S, Rezaei-Tavirani M, Nabiuni M, Heidari- Keshel S, Azodi MZ, Zali H. Aqueous extract of Lavender angustifolia inhibits lymphocytes proliferation of Hodgkin's lymphoma patients. Iran J Cancer Prev. 2013;6(4):201-8.
8. Hamzeh S, Safari-Faramani R, Khatony A. Effects of aromatherapy with lavender and peppermint essential oils on the sleep quality of cancer patients: A randomized controlled trial. Evid Based Complement Alternat Med. 2020;2020:7480204
9. Chhetri D, Parajuli P, Subba G. Antidiabetic plants used by sikkim and darjeeling himalayan tribes, india. Journal of Ethnopharmacology 2005; 99(2): 199-202.
10. Zargari A. Medicinal plants. Tehran: Tehran University Press; 1992; 45
11. Dutta R, Khalil R, Green R, Mohapatra SS, et al. Withania Somnifera (Ashwagandha) and Withaferin A: Potential in Integrative Oncology. International Journal of Molecular Sciences. 2019;20(21):5310.
12. ChuaEL, Mackay ,M, McGrath KC, Young L, Matthews JM Sunde JP, et al. TC-1 is a novel tumorigenic and natively disordered protein associated with thyroid

۱۳. مژگان شخص نائی، نرگس نیکونهاد لطف ابادی، فاطمه حقیرالسادات ۱۴۰۱، تاثیر اسانس گیاه رزماری بر بیان ژن اپوپتوتیک BIM در رده سلولی

MCF_7 سرطان پستان، مجله علمی پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد، شماره ۱، صفحات ۴۴۵۲-۶۱

۱۴. مهتاب رضایی، الهام رجب بیگی ۱۳۹۹، تاثیر عصاره هیدروالکلی گیاه اسطوخودوس بر آپوپتوز سلول های سرطانی کبد (HepG2)، پژوهش های اسبب شناسی زیستی، شماره ۴، صفحات ۱-۷.

۱۵. اسماعیل پناهی کوخندان، حسین غفوری، هیبت الله صادقی، نازنین دانایی، شیروان سلامی نیا و محمود رضا آقا معالی، ۱۳۹۸، تاثیر آپوپتوتیک عصاره گیاه سنبله ای کرکدار روی سلول سرطانی کلورکتال رده (HT-29)، مجله ارمنان دانش، شماره ۱، دوره ۲۴ صفحات ۱-۱۳.
16. Mianabadi M, Panahi E, Sadeghi H, Jafari A. K562 cell cycle arrest In G0/G1 phase by two species of Daphne family. ISMJ 2015; 18(1): 125-34.
17. Kokhdan EP, Mianabadi M, Sadeghi H, Khalaf M. The effects of two species of daphne, betulin and betulinic acid on alkaline phosphatase activity in two human cancer cell lines, k562 and mcf-7. Armaghane Danesh Bimonthly Journal 2014;18(11): 900-9.
18. Jemal A, Bray F, Center MM, Ferlay J, Ward E, Forman D. Global cancer statistics. CA: a Cancer Journal for Clinicians 2011; 61(2): 69-90.
۱۹. سیده محیا مدرسی، نرگس نیکو نهاد لطف آبادی، فاطمه حقیرالسادات ۱۴۰۲، تاثیر عصاره آشواگاندا بر میزان بقا و بیان ژن P53 در سرطان تخمدان، سلول و بافت، دوره ۱۴، شماره ۴، صفحات ۲۹۳ تا ۳۰۸.
۲۰. توسط زکیه واحد و خدیجه شاهرخ آبادی ۱۳۹۸، مجله دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان، تغییر بیان ژن TCI تحت تاثیر عصاره هیدروالکلی گیاه رازیانه در سرطان تیروئید القا شده در موش سوری، دوره ۱۸، صفحات ۹۳۵-۹۵۰.
21. Meerloo JV, Kaspers Gertjan JL, Cloos J. Cancer Cell Culture: Methods and Protocols, 2th Edition. Springer Science 2011; Chapter 2o: 237_4⁶
22. Baharara J; Nikdel N; Shahrokhhabadi Kh; Amini E. The synergistic influence of Holothuria arenicola extract and imidazole carboxamide on Cellosaurus cell line B16-F10. IR J of Fis Sci 2019; 18(1): 173-87.
23. Mousaee Z, Shahrokhhabadi Kh, Entezary M. Evaluation of the effect of Fennel extract on TERT gene expression changes in mouse liver tumors induced with cancer. Feyz, J Uni of Med Sci 2018; 21(6): 543-52.
24. Hao D, Xiao Jie G, Pei Gen X. Medicinal Plants, Chemistry, Biology and Omics. 1th Ed. London; Woodhead Publishing-Elsevier; 2015.
25. Ngo SN, Williams DB, Head RJ. Rosemary and Cancer Prevention: Preclinical Perspectives. Critical Reviews in Food Science and Nutrition 2011; 51(10): 946-54.
26. Al-otaibi, Waad. Rosemary Oil Nano-Emulsion Potentiates the Apoptotic Effect of Mitomycin C on Cancer Cells in Vitro. Pharmacia 2021; 68: 201-9.
27. Nair SG, Hettihewa M, Rupasinghe H. Apoptotic and inhibitory effects on cell proliferation of hepatocellular carcinoma HepG2 cell by methanol leaf extract of costus speciosus. Biomed Res Int. 2014;2014:637098.
28. Cardia GF, Silva-Filho SE, Silva EL, Uchida NS, Cavalcante HA, Cassarotti LL, et al. Effect of Lavander (Lavandula angustifolia) essential oil on acute inflammatory response. Evid Based Complement Alternat Med. 2018;2018:1413940.
29. Shadkhast M, Bigham-Sadegh A, Nourani H, Eslami F. Histopathological and macroscopical evaluation of Lavandula officinalis effects on wound healing in rabbit model. Iran J Vet Surg. 2015;8(2):91-6.
30. Chen A, Huang X, Xue Z, Cao D, Huang K, Chen J, et al. The role of p21 in apoptosis, proliferation, cell cycle arrest, and antioxidant activity in UVB-irradiated human HaCaT keratinocytes. Med Sci Monit Basic Res. 2015;21:86-95.
31. Merrill RM, Harris JD, Merrill JG. Differences in incidence rates and early detection of cancer among non-hispanic and hispanic whites in the united states. Ethnicity & Disease 2016; 23(3): 34955.
32. Lieberthal W, Triaca V, Levine J. Mechanisms of death induced by cisplatin in proximal tubular epithelial cells: apoptosis vs. necrosis. American Journal of Physiology-Renal Physiology 1996; 270(4): F700-F8.
33. Pal SK, Shukla Y. Herbal medicine: current status and the future. Asian Pacific Journal of Cancer Prevention 2003; 4(4): 281-8
34. Halder B, Singh S, Thakur SS. Withania somnifera Root Extract Has Potent Cytotoxic Effect against Human Malignant Melanoma Cells. PLoS One. 2015;10(9):e0137498
35. Sunde M, McGrath KC, Young L, Matthews JM, Chua EL, Mackay JP, et al. TC-1 is a novel tumorigenic and natively disordered protein associated with thyroid cancer. Cancer Res 2004; 64(8): 276673.
36. Badgujar SB, Patel VV, Bandivdekar AH. Foeniculum vulgare Mill: A review of its botany, phytochemistry, pharmacology, contemporary application, and toxicology. Biomed Res Int 2014; ID 842674.
37. Al-Snafi AE. The chemical constituents and pharmacological effects of Foeniculum vulgare (A review). ISOR J Pharma 2018; 8(5): 81-96

38- Sebai H, Selmi S, Rtibi K, Souli A, Gharbi N, Sakly M. Lavender (*Lavandula stoechas* L.) essential oils attenuate hyperglycemia and protect against oxidative stress in alloxan-induced diabetic rats. *Lipids Health Dis.* 2013;12(1):189